

Nõ 6

1. jaanuaril 1922. a.

II. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas, kolmas laupäev.

Tellimise hind: aasta peale . . . Mk. 800.—
 poole aasta peale . . . " 400.—
 veerand aasta peale . . . " 200.—

Üksik nummer maksab Mk. 18.—

Toimetuse ja kontori: Tallinn, Lai t. 38 (ajutiselt).
 Awatud kell 9—3. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1.

Kuulutuste hind:

1/1 lehek.	Mk. 2400.—	1/8 lehek.	Mk. 300.—
1/2 " "	1200.—	1/16 " "	175.—
1/4 " "	600.—	1/32 " "	100.—

Lehe eesküljel 75%, tekstis 100% kallim.

Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.

Jooksew arwe „Eesti Pangas“ nr. 1056.

Alasta mahetufel.

Lühikene on wõrdlemisi aastaaeg selles armamata ajameres, mis igawikku kadund. Ei mingit muutust, ei mingit isäralikku märki ajawoolus aasta mahetufel. Kõik jääb endiselt: wana-wiisi tõuseb ja lähleb looja päike, wana-wiisi liiguvad laotufes taewakehad. . . .

Wähe teifiti sünnib see inimese elus. Alasta mahetus toob iga inimrinda tuntawa elerufe, kutsufub esile tarwiduse tagasi waadata möödunud aega, teha kokkumõtteid olnust ja katsuda ette näha tulewikku. See on instiktiiwne tung igas inimeses. Dnnelik on see, kes neis kokkumõtteis puudujääki ei tunne, kes omis püüdeis eesmärke on saawutanud ja kelle tegewus kordaminekutega kroonitud. Ta wõib julgemalt tulewikku waadata ja iseteadlikumalt uute radade rajamisele asuda.

Sama wõiks ka riigi kohta ütelda. Kui riit oma elu korraldamises möödunud aastal kindlal alusel on püüdnud ja eemale suutnud hoida korratufed, omi riigi sifemist eht wälmist rahu oleks wapustand, on temal wõimalus ka uude aastakäiku kindlana astuda ja üldisele kodanikkude heaoleku tegewusele täielikult anduda.

Eriti meie riigile, kui wõrdlemisi noorele, on tähtis iga rahus-möödunud aasta. Rahu on kindlamaks pandiks meie iseseiswusele ja püsiwusele.

Väinud aastat wõiksime waadelda, kui üldiselt efimest enam-wähem rahutähe all möödunud aastat, kus raugend tuntawam sõjamõll ja inimekond oma suuremaid püüdeid ja energiat wõis kodutolde korraldamisele ja rahulikule ülesehitawale tööle pühendada. Kuid sõjakärad täielikult ei olnud lõppenud ja nii mitmes kohas uuesti puhkesid ja kestfid, siiski on sel aastal rahu heats palju tehtud. Suured, kõikwõimsad riigid olid usinalt üldise rahu kindlustamiseks tegewuses ja nende tööle tahab wilja olla. Minult Wenemaa püüdis endiselt palawitufestlustes ja wiskleb omis hukkumist toowais krampides. Ta on kui keem pada, mis kord siit, kord seal üle ääre ahwardab paisjata, kuid kõige jelle peale waatamata ei ole ta suutnud suuremaid üllatusi üldsusse tuna ja on jäänud oma endistesse raamidesse.

Tähelpanemismäärilifemaks on kujuneund hiljutialanud Karjala wabaduswõitlus Wenemaaga, millesse segatuna Wenemaa ka rajariike tahab armata. Wenemaa ajakirjandus pühendab leheküljesuuruseid wihaseid ja ahwardawaid artiklid Soome wastu ja nõutogude walitsus on terawamand märgufirju saatmas teistele ääreriiikidele, nende seas ka Eestiile. Kuid see ei pea meid heidutama.

Meie riigile on läinud aasta mitmed tähtsamad sündmused toonud, nende seas efimesel kohal

meie iseseiswuse de jure tunnustamine suur ja teiste riikide poolt ning prale selle mitmed tähtsamad lepingud välisriikidega, mis meie majanduslise elu arenemises idusu eeldawad. Kodus on tähelepanemismäärilisi kordaminekuid olnud, eriti töösuse tõstmises ja riigi isemise rahu kindlustamises, mis meie rahuldawa väljawaate tulewikku awab. On põhjusi uuel aastal näha uusi kordaminekuid riigielu korraldamises ja see tõstab tegewusenergiat.

Riigi isemise julgeoleku ja kodanikkude rahu alalhoidmise aparaadi — politsei — korraldamises oleme läinud aastaga tüki tööd ära teinud ja suure sammu edasi jõudnud. Ammu see oli, kui tänuawatel wiimawarju all kõndiwaid ehk kuhugi nurka pugunud kordnikka nägime, kellel ei kindlaid teadmisi oma ülesannetest ega tarwilist wilumust ja julgust nende täitmiseks polnud. Abiotsijal tuli suurt waewa näha, et seaduslist kaitset leida oma õiguste rikkujate wastu. Sarnane abitatus ei olnud mitte üksi tänuawatel, waid isegi ajutustes, kus ametnikud ääretult saamatutena näisid. . . .

Mul ei ole mõtet oletada, et neil ametnikel, kes tolajal politseis teenisid, tahte puudus südilt ja kasuoovalt nende peale pandud kohustusi täita ehk et nad üldse teguwõimetud olid, — ei. Siin oli põhjuseks midagi muud ja see oli kindlate teadmiste ja osalt wilumuse puudus, sest peaaegu kõik ametnikud suuremas enamuses olid jellel alal noored. Neis oli nagu mingisugune argtus oma kohuste täitmiseks.

Läinud aasta jooksul on selles palju muutunud. Tänuawatel leiame wiisakates riides kordnikka, kes korrapäraselt omi kohuseid täidawad ja tõsi politseiametnikuna esinewad. Ametajustest on pea täielikult kadunud teadmatuses kõbamine ja tihti sellest tingitud wastuulematuse abitarwitajatele. Kõik ametnikud on nüüd enamwähem omil kohtel, olgugi et mõned soowimata wead ehk weel praegugi aset leiawad, mis korwaldamist nõuawad. Need on aga ainult üksi-

tud wead, mitte üldine pahe ja nende korwaldamine ei sünnita isearalisi raskusi.

Seda kõike on kätte saadud kindla tahtmise ja energilise tööga, nagu seda on rohkearwuliste ametnikkudekurjuse korraldamine. Iga kurjuselt lahtuja, kes sellel tahtmisega tööd teinud, võib teadlikult oma ülesannete juure asuda ja neid eknimata täita. Ka käsiraamatutega on meie ametnikkude wirgemad pead noorematele appi tulnud ja see töö ei ole raugenud. Ta kestab edasi ja ehk pea wõime ajakohast käsiraamatut leida, mis ametnikule igal sammul ta teenistuses abiks võib olla. Kõik see on sündinud sõrdlemisi lühikese aja jooksul ja kui meie seniselt edasi sammume, siis jõuame warsti sinna, kus rahwas oma lugupidamist meile ei keela.

Riigi läinud aastal ehk juhtumisi on olnud, kus lahtelid ja arusaamatused on tekkinud politsei ja seltskonna wahel, ei wõi seltskonnal põhjust olla politsei wastu hulkamõistwale seisukohale asuda. Ei saa wist kerge salata, et tihti inimesed ise süüdi on ja teadwalt wälja kutsuwad politseiniku karmima tegewuswiisi. Ei ole ju politseinik mõni taewast mahakukkunud waim, kes ühe kõrwa peale lüüasaamisel ka teise selleks peats ulatama. Politseil tuleb nii palju kutsujata seltskonna tegewusse segada, mis arusaadawalt segatawate poolt halvaksapanu esile kutsub. Kuid see ei ole weel tõendus, et politsei kui süüdlase peale waadata tuleks.

Politsei tegewus on raske, eriti praegu, kus hilistes sõdades nii palju on segi paisatud aumõisteid ja sellest tingituna suurenenud kuritahtlus, ulatus ja ülbus, mis mitmeid ausast tööst eemale kiskunud ja kuritegewuslikele teele wiinud. Siin peab politseinik energiliselt ja otjustawalt tegutsema.

Püüame igasugustest ekfissammudest üle saada ja täiusle jõuda, mis kindlustab õiglaselt ja kindlalt oma ülesannete täitmist. Selleks jõudu ja head edu uuel aastal!

A. Tenson.

Posti puudused.

7. jaanuaril s. a. sai politseilehe talitus Tallinna postkontorist kutsesedeli järeлмаksu-saadetuse peale. Samal päewal wõtsime selle saadetuse wastu, kusjuures 3 marka trahwi maksta tuli.

Dma üllatuses leidsime, et see järeлмаksu-saadetus muud midagi ei olnud kui „Cesti Politseileht“ № 2, mis 10. detsembril läinud aastal Tallinnas posti peale antud ja Wiljandisse kellegi meie tellija nime peale aadresseeritud oli.

Praegustel asjaoludel leiab talitus kasulikumaks, teatud protsendi asemel tellimishinnast posti kasuks, wäljasaadetawatele politseilehe eksemplariudele postmargid peale kleepida. Nii sündis ka tähendus politseilehe numbriga. Et see omal ajal Tallinna postkontoris wastu wõeti ning edasi saadeti, siis peame oletama, et sel saadetusel postmark peal oli. Wiljandi jõudis ta aga ilma postmargita. Kelle jüü läbi? Peame arwama, et süüdi selles mitte politseilehe tellija ei olnud, kelle käest kahetordne postimaks

nõuti ning kes politseilehe vastuvõtmisest loobus. Ei või süüdi ka politseilehe talituse peale veeretada, kes saadetuse dieti postmargiga varustas ning selle peale vaatamata 3 marka trahviraha maksma pidi. Biga on selles, et meie postmargid võimata hõlva liimiainega ülekleebitud on. Ning selle tõttu kaovad pealekleebitud postmargid saadetuste pealt, mis pahu sekeldusi mitte ainult saajatele ja saatjatele ei sünnita, vaid ka postiasutustele enestele üleliigset tööd kaela tõmbab, mis vaevalt trahvirahadega tasumiseks lugeda võib.

Kirjeldud juhtumine ei ole sugugi ainukene meie tegevuses. Iga saadetuse järele leiame oma postkastis ärasaatmata politseilehe eksemplare, millel margid puuduvad. Peame tähendama, et meie piinlikult selle järele valvame, et kõik meie postisaadetused dieti markidega

varustud saavad. Seega siis juba teepeal talitusest postkontori lähewad mõned margid kaduma.

Meile eht vastawad postivõimud, et meie ise võiksime liimi tarvitusele võtta. Võistagi, et meie jeda teinud oleks, kui postmargid mitte kleebitult müüdüd ei saaks. Tohime omeli arvata, et postivalitsus oma võimetust sellega esitada ei taha, et ta täiesti otsustab tööga postitarvitajate ees üles astub, ning et postisaadetuste taffid Eestiis niisugusel kõrgusel seisawad, mis täiesti võimaldab postimarte rahuldawa liimiainega varustada.

Kaebtusi kirjeldud asjaolude üle kuuleme tihti. Kuid meie ei taha endid kaebajate ritta seada. Meie ainult pöörame postivõimude tähelepanu selle pahe peale, mille kõrvaldamine posti enese huvides seisab.

Kriminaal osa.

Otsimiskirjad.

Iga politseiametnik teab, kuipalju politseiasutused omavahel otsimiskirju isikute, warastud hobuste, asjade jne. üle wahetawad, neid kirju registreerivad, otsimiskaarta (krim. politseis) ja tähestikka (välispolitseis) kokku seavad. Eht küll niisuguseid otsimiskirju võrdlemise palju kogub, on nende korraldamine ja käsitamine wahetavale plaanile jäänud. Et aga nende abil tihti otsitawatele isikutele jälgile on saadud, sama ka warastud asju leitud, ei saa meie nende kasu eitada. Soowida aga oleks, et otsimiskirjade laiali saatmiseks tööd lihtsustamise ja otstarbekohasuse mõttes muudetaks.

Otsimiskirjad võiksime kahte ossa jagada: ühed on kohaliku algatusega otsimised, f. o. oma piirkonnas, näit. maakonnas warastud asjade, otsitawate isikute jne. üle, kuna teises osas otsimised väljastpoolt piirkonda saadud teadaannete või otsimiskirjade järele. Et praegusel ajal välis- ja kriminaalpolitseiasutused koosseisudega lahus, peaaegu iseseisvalt töötawad, sellepärast on ka praegusel ajal kord maksmas, mille järele otsimisi-algataja politseiasutus ringkirjalised otsimiskirjad laiali saadab kõigile linna- ja maakonnapolitseiulematele ning kriminaalosalakondade ülematele. Esimesed, f. o. linna- ja maakonnapolitseiulemad, peale otsitawate isikute ja waranduste registreerimise, paljundawad saadud otsimiskirjad alluwate jaoakonnas ja raiooniulemate arwu järele ja saadawad wiimaste kätte, kuna kriminaalpolitsei osakond sama talitab alluwate ametnikkude ja agentide suhtes. Et kirjeldud kord politseiasutusi üleliigse tööga

koormab, iseäranis välispolitseiasutusi, sellepärast oleks soowitaw, et edaspidi otsimine oleks koondud ühes keskasutuses ja nimelt kriminaalpolitsei-peawalitsuses, kus juurde koondatud kurjategijate registratsioon ja kuritegevuse statistika olemas. Selle korralduse elluviimiseks ei näi iseäralisi raskesti olemat ning asi enesest kujuneks palju lihtsamaks ja järjekindlamaks. Võtame näituseks, et Tallinna kriminaalpolitsei osakonna algatusel otsitakse isikuid, warastud asju jne. Selle asemel, et otsimiskirja mimeograafi või mõne muu aparaadi läbi paljundada ja kõigile waba-riigi välis- kui ka kriminaalpolitseiasutustele laiali saata, kes neid omakorda on sunnitud jällegi paljundama ja alluwatele ametnikkudele käsitamiseks saatma, võiks Tallinna kriminaalpolitsei osakond otsimisteatega pöörduda otsekohe kriminaalpolitsei peawalitsuse poole. Wiimases asutuses trükitakse otsimiskirjad ja saadetakse laiali kõigile välis- ja kriminaalpolitseiasutustele ja ametnikkudele.

Otsimiskirjades olgu muidugi äratähenstatud, kelle algatusel otsimine korraldud ja kuidas otsitawa isikuga eht warandusega leidmise korral toimetada.

Iseäranis tähtsatel juhtumistel, näit. wangide põgenemisel, suuremate warguste ja rööwimiste puhul jne. tuleks muidugi endiselt telefoni ja telegraafi appi võtta.

Niisuguse otsimiskorralduse tagajärg oleks — tööjõu kokkuhoidmine asutustes ning järjekindlam kord otsimises. Sealjuures tuleks ka arwesse võtta, et otsimiskirjad oleks trükitult alati aru-

laadavamad, kui mitmesugustel paljundamis-aparaatidel valmistatud ringkirjad, kus tihtipeale halva paljundamisaparaadi tagajärjel nendest raske arusaada.

Minu arvates mõiks selleks otstarbeks „Eesti Poliitseilehte“ kajutada — kas ametliku osana lehe lõpus ehk jälle erilisjana. — cr.

Meie lugejatele lahkeks tähelepanuks.

Mõneltpoolt on meile soovi avaldud, et „Eesti Poliitseilehte“ mitte lahtilõigatult lugejatele kätte ei saadetak, sest et see asjaolu poliitseilehe köitmist aasta lõpul peaaegu võimatuks teeb. Oma lugejate soovile vastu tulles saadame meie tänasest numbrist alates poliitseilehte lahtilõikamata tellijatele.

Palume veel kord austud tellijaid selle eest hoolt kanda, et nende tellimised võimalikult selgelt ja täielikult kirjutud aadressidega varustud oleksid. Tihtipeale korduvad juhtumised, kus meie tellijad puuduliku aadressi ehk walestimõistetud nime tõttu poliitseilehte õigel ajal kätte ei saa.

Et poliitseilehe saatmist uuest aastast katkestamata jätkata, palume lugejaid tellimiste uuendamisega ja uute tellimistega rutata. Talitus.

Kirjadest toimetusele.

Kas on aumärke tarwis?

„Eesti Poliitseilehes“ nr. 3. kirjutab keegi Morrison „Poliitseiametnikkude soow“ all artikli poliitseiametnikkudele aumärkide andmise kohta ja arwab väga soowitawaks nendele aumärke anda.

Olen püüdnud jeda soowiawaldust kõikkülgselt wadata, arwesse wõttes ametnikkude enda kui ka rahwamasse psühholoogiat, teenistushuwiid ja esteetilist tunnet, kuid pean tunnistama, et ei suuda ühtki alust leida, mis jeda soowiawaldust mõiks toetada. Kui hr. Morrison arwab ennast paljude nimel rääkinud olewat ning temale kõik kaasa tunnewad, siis tahaksin küsida, kas ei ole tema selles oletuses ehk eksinud.

Tahaksin uskuda, et paljud sarnase soowiawalduse peale tõsiselt küsivad: „Kas siis tõesti ei suudeta inimese wäärtust ilma wäljapaistwa hiilgawa aumärgita hinnata? Kas siis tõesti ei ole kodanikkude waimline tasapind astmeni jõudnud, kus osatakse ka ametnikku, eriti poliitseiametnikku, ilma aumärgita kohaselt hinnata ja temast wastawalt lugu pidada?“

On ju tõsi, et ühel ametiaastmel on väga mitmesuguseid isikuid, kellede töowõim, kogemused ja usinus suuresti lahku lähewad, kuid ei suuda uskuda, et tõsise töowõimja ametniku wäärtust hiilgawa autähega suurendada saab.

Poliitseiametnik, kui niisugune, kes oma wastutusrikkast ülesandest ja väga laialistest kohustustest dieti aru saab ja neile wastawalt oma ametikohu täita suudab ja tahab, see suudab ka ilma aumärgideta ennast arusaadawaks teha ja teda ei meelita ennast aumärgidega ehtida. Tema rinnahetked on ausus, waimu kindlus, distsiplineeritud tahtejõud ja kohusetunne. Ühe õnaga, tõsine poliitseiametnik seisab kõrgemal hiilgawalt aumärkest.

Morrisoni oma sõnad: „tõsiste tödjõudude juures on tagasihoidlik iseloom loomulik nähtus“ — on ka tõsiste poliitseiametnikkude kohta makswab. Tõsine tödjõud ei taha kunagi wäljapaistwalt hiilgada. Nagu meil endiste aegade kogemustest weel meeles, armastajid ifka niisugused rohkem hiilgada wälise toredusega ja aumärgidega, kes wähem olid teinud.

Eesti poliitseji hüüdsõna olgu: Et wastutusriikka poliitseiteenistuse nõuete kõrgusel seista — selleks rohkem waimlist küpsust. Et tuleb tõsiselt wõtta ja mitte ühiste asjadega oma kallist aega wita; meil on tarwis tööd, tööd ja ifka tööd. Neg on wabandeta sarnastest muistsete aegade jäänustest, kus püüti omi sihemisi puudusi wälise hiilgusega katta. Kes ei suuda ennast ilma aumärgideta arusaadawaks teha, see ei suuda jeda ka nende abil. Sellepärast ei ole tarwis ühtegi aumärki.

Eesti wabariigi põhiseaduse § 7 on väga õige ja wastab iga waimiliselt arenenud kodaniku soowile. J. W.

Ratwere renteis.

Lugejin nr. 4. juhtkirja „Kui kaua tööd teha“ ja olen täiesti ühes nõus toimetuse poolt awaldatud mõtetega. Oma 20-aastase teenistuse ajal poliitseis ei ole ma kunagi raskest pidanud tarwiduse korral 20 tundi ööl-päewal töötada. Aga kuidas waatawad mõne teise riigiasutuse ametnikud ja teenijad selle aukohuse peale?

Nagu walus rusikahoop näkku oli sündmus, mis aset leidis Ratwere renteis 31. detf. 1921 a. kell 12 päewal.

Olin sõitnud Runda-Walla wallast, 28 w. tagant, Ratweresse kodanikkudele sissenõutud riigimaksusid renteisise sisse maksma. Samal otstarbel sõitis sinna ka Wada walla pol. raiooniüleml.

Et kassa ees tung suur oli ja kodanikud kindlalt järjekorda pidasid, ei hakanud meie mitte wäewõimuga ette tungima, waid ootasime järjekorda. Kell 12 seletab kassapidaja, et mitte üks penn enam raha wastu wõetud ei saa. Walusin kassapidajat ja renteiülemlat korraldust teha ja minult raha wastu wõtta, sest et wastasel korral pean oma taskust hakkama wiiwitusprotsenti maksma. Kuid minu palwed olid asjata. Kästi mind 2. jaanuaril uuesti linna sõita ja lubati siis raha weel wastu wõtta ilma 0/o maksmata.

Ka mõned erainimesed-maksmaksjad jäid kassa ette üllatult wahtima, kus rippus pilt, et kassa on awatud kell 9—2. Kui selle kohta seletust küsiti, wastati: „Ets lugege „Riigi Teataja“!“ J. K.

Kohtutoast.

Sõjaseaduse maksuuse kestvus.

2. juunil 1920. a. tapeti Koigi wallas Järwamaakonnas „Pekka“ talus Pauline K i t s i n g ära. Tapetu olnud sel päewal üffinda kodus, kuna pererahwas heinamaal olnud. Ohtul koju tulles leidnud nad K i t s i n g i were sees lamawat. Toas olid kõik asjad segi pillutud ja pererahwa warandusest puudus 9000 marka raha ja wäärtasju 13.800 marga wäärtuses. Ülesantud tundemärkide järele wõeti wahi alla wäejooksitud Karl K r a b i ja Johannes N i g o l s. Mõlemad tunnistasid oma süü üles. Nigolsti ettepaneku peale läinud nad „Pekka“ talusse wargile. Krabi roninud läbi akna tупpa, kuna Nigols wälja jäänud. Kui esimene warastatud kraamiga ära tahtnud põgeneda, tulnud K i t s i n g ootamata tупpa. Krabi lastud tema peale kaajasolewast rewolwrist ja mõlemad põgenenud peale selle metsa.

Üli tuli sõjaringkonnakohtus 23. augustil l. a. arutusel. Kohus mõisus N. S. §§ 13, 1627 ja 1634 põhjal Krabi 4 aastaks ja Nigolsti 2½ aastaks sunnitööle.

Selle otsusega ei jäänud prokuröör rahule, leides, et kohus wõõriti karistuse määranud rahuajal maksuuse seaduste jäele, kuna kuritegu oli sündinud sõjaseaduse maksuuse kestwusel Järwamaakonnas, ning kohus oleks tarwitama pidanud karistuse äramääramiseks S. N. S. § 279, mis surmanuhtluse ette näeb.

Asja arutamise ajal oli Järwamaakonnas sõjaseadus ära kaotatud.

Riigi-kohus, asja arutades, wõttis lahendamisele küsimuse, misjuguse seaduse — sõja ehk harilikliku — järele peab määratama karistus, kui kuritegu on toime pandud sõjaseaduse maksuuse ajal, aga asja arutamise ajal sõjaseadus enam ei maksnud? Sõja-kohtupidamise seaduse art. 1278 märkus I on öeldud, et kuriteod, mis sõjategewuse piirkonda kuulawal maa-alal on toime pandud ja mis ei ole otjustatud enne sõjawägede rahu jaluleseadmist ehk samuti, mis peale selle aja hakanud, — aluwad sõjakohtule ja karistus niijugustel juhtumistel määratakse sõjaseaduste järele. Küsimuse selgitamiseks, misjugune maa-ala kuulub sõjategewuse ja sõjaseaduse piirkonda, seletab riigikohus, et endise Wene riigi seaduse, — sõjawägede sõja ajal walitsemise korra § 8 järele ühes mobilisatsiooni wäljakuulutamisega määrati ka ära maa alad, mis sõjategewuse piirkonda kuulusid. Sama seaduse § 13 järele sõjategewuse maa-ala jaguneb sõjawägede ja seljaguste asutuste piirkondadeks. 29. nowembril 1918. a. kuulutas ajutine walitus wälja sõja-

seaduse terwes Cesti wabariigis ja üleriiklisse jundustlisse mobilisatsiooni. Et sel ajal sõjategewus Cesti wabariigi piirides juba käimas oli ja et tegelikult wõimata oleks olnud nii wäiksel territooriumil, kui Cesti, sõjawägede sõjaajal walitsemise korras § 8 ja 13 ettenähtud jaotuse läbiwiimine, siis tuleb järeldada, et ajutine walitus kogu Cesti wabariigi territoriumi sõjategewuse piirkonnaks arwas.

Riigikohus leidis, et süüalused Krabi ja Nigols panid kuriteo toime ja said sõjakohtu alla antud sõjaseaduse maksuuse ajal. Sõjaseaduse kuu-
lutatud maakohtu määrustiku § 19 järele otsustatakse niijugused asjad sõjakohtutes S. N. S. § neljanda jaotuse määruste järele, kuna asjades, milles kaebalused sõjaseaduse maksuuse ajal sõjakohtu alla anud ei jaanud, arutatakse karistus peale sõjaseaduse kaotamist harilikus korras.

Seda kõite arwesse wõttes muutis riigikohus sõjaringkonnakohtu otsuse karistuse suhtes ja määras kõiki pehmemadaid asjaolusid silmas pidades Karl Krabi 10 aastaks ja Johannes Nigolsti 6 aastaks 8 kuus sunnitööle.

Punakaartlane-eeslane.

Märtsikuul 1919 a., kui nõukogude Wenemaa sõjawäed Wõru maakonnast Cesti sõjawägede pealetungimisel hakasid lahkuma, kohtasid 3 — 4 punakaartlast Wõõrsu alewis Friedrich P r e h i n g ' i ning kutsusid teda enesega ühes, üteldes: „Lähme, tule kaasa.“ P re h i n g wastas, et wõtab toast kuue ning tuleb, mis ka sündis.

Samal päewal sai Wõõrsust põgenejate punakaartlaste poolt ligi 30 Wõõrsu alewi elanikku pantwangidena Wenemaale wiidud, ning nähti ka P re h i n g i pantwangidega ühes Wõõrsust wälja minewat. Teel Wenemaa poole sõitis pantwangidele vastu wäite jalkkõnd punakaartlasti. P re h i n g läks nendele wabalt vastu ning hakkas nendega juttu westma. Juuajamise järele sõitis P re h i n g punakaartlastega Wõõrsu alewi poole tagasi. Peale pantwangide ärawõimist nähti P re h i n g ' i mõned päewad Wõõrsu alewis wabalt liikawat.

Samal märtsikuul sai Wõõrsu alewis elutsen Joosep H o l s t i n g punakaartlaste poolt pantwangina teises parteis Wenemaale jaadetud. Wenemaal elades trehwas Holsting P re h i n g ' i, kes sõjariistus oli ning enamlaste wäeojas teenis.

Kohtu sees P re h i n g enast süüdi ei tunnistanud, kuid juurdluslega sai kindlaks tehtud, et tema wabatahtlikult oli astunud Cesti wabariigiga sõjaajal olewa Wene nõukogude sõjawäe teenistusse.

Lartu-Wõru rahutogu karistas Wõru maakonna Rāpina walla liiget Friedrich Jaani p. P re h i n g ' i kodanliste õiguste ärawõimise ja sunnitööle saatmisega wiieks aastaks.

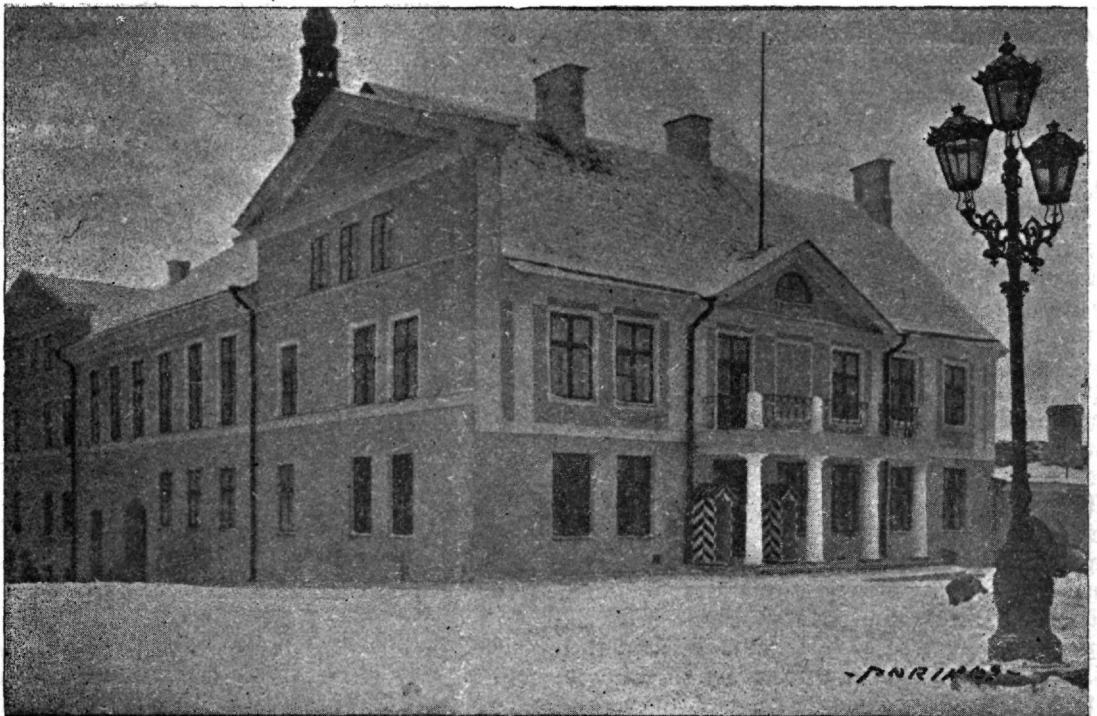
Riigivanem Konstantin Päts.

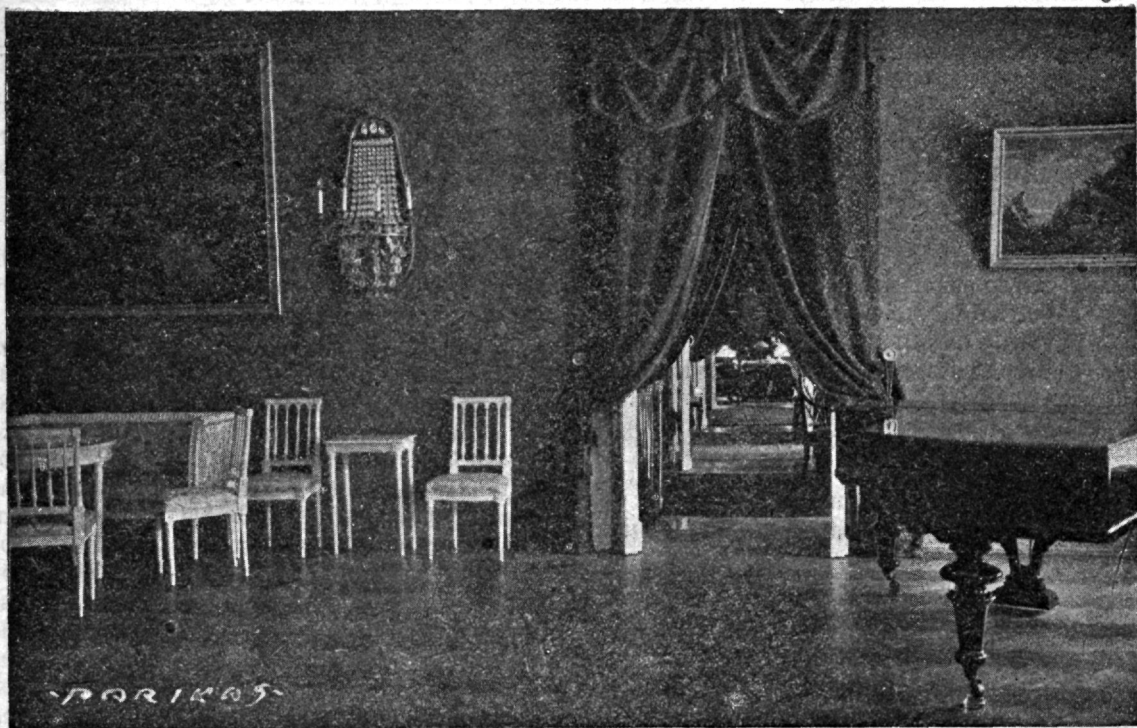
Uus Riigivanema maja.

Herra Riigivanem 20. detsembril l. a. asus elama valitjuse poolt ostetud ja sisseseatud majasse, Toompeal, Pikkjalg nr. 1.

Meie ülesvõttes siin ja järgmises numbris kujutavad Riigivanema elamiseks määratud hoone fassaadi tänawalt, kui ka tema sisemisi ruumisi.

Fassaadi ülesvõtte.

Saal.

Nädala ülevaade.

Mens sano in corpore sano, Tänamata meel on ilma pall, Cannes'i konverents.

„Terve waim on terves kehas!“

See rahwatarkus ulatab meie päewini wanast hällist ajast. Ning greeklased ja roomlased, kesoma kehakaswatusse eest sama suurt hoolt kandsid, kui waimu arenemise eest, jätsid inimesoo ajalooesse kõigeenamad leheküljed. Kehtajal unustati seda ajalooõpetust. Leiti, et inimkonna esimene ülesanne olla hingelise elu arendamine; õpetati, et waim peab liha üle wõitu saama; jah, arwati isegi tarwilikuks seda patust liha piitsutada. Ühes sellega edenes isiwilistatsoon oma warjutülgedega; inimesed loodusest eemale tõrjutud ning tehaste masinate külge seotud, taganesid ilka enam ja enam loomulikust elamiswiisist. Ning tagajärjeks oli terve kultuurilise inimesoo kõdunemine ja haiguste tekkimine, isearanis erkude alal, milledest ajaloolisel spartalasel ja Rooma kodanikul aimugi ei olnud.

Minult läinud aastasaja lõpp tõi siin paranduse. Saadi aru, et ainult terves kehas võib terve waim püsida. Hakati noorsoo kehakaswatusse eest hoolitsemata, ja kõiksugu sporti soetama.

Astjad kakskümmend tagasi olin Tallinnas juhuslikult jeatjuures, kui ehitustööllised maakaewamise juures mõnede furnukehade peale sattufid. Skeletid olid olid kuiva liiwase pinna tõttu

kõdunemisele wastu suutnud panna. Pealuus hülgaftid terve rida imeilusaid walgeid hambaid. Mitte ükski nendest ei pruudunud. Keegi tööline katkus pealuule oma kaabud pähe ajada, kuid see kattis ainult pealage. Ning kõige pikem tööline oli umbes peajagu kõigewähemast skeletist lühem! . . .

Need kooljakondid oma läikivate hammastega tulid minule wägise meele, kui neljanda üleriiklise koolinoorsoo kongressi resolutsiooni lugesin. Kui ajalehtede teated õiged on, siis asus kongress, peale pikemaid waielusi, seisukohale, mis skoutismi eitab. Põhjuseks olla skoutismi „militaristlik waim.“

Kes skoutismi liikumist ka pealiskaubajeltki tunneb, see teab, missuguseid aatelisti ülesandeid tema omale seab: noorsoo keha ja waimu arendamine kofkukõlas teine-teisega, looduse tundmaõppimine, kohusetruudus, abiandmine ligimisele, distsipliini alla paindumine. Need on omadused, mis skoutidele külge poogitakse. Kas võib selle wastu midagi rääkida see, kel Eesti hea käekäit silmas on? Kasja kooliõpetaja oli see, kes Kasjamaale omalajal wõidu Prantsusmaa üle kinkis. Kas peab ajalugu meie noorsoo kaswatajatest üttema, et nemad need olid, kel Eesti iseseiswus

pinnaks filmas oli? Kas oleks Eesti noorsool, kui ta kõhu ja kehaliikluse jõuetu oleks, võimalus olnud Eesti pinda hukkaruust enamlastesalkadest puhastada? . .

Kas Teie mäletate kuulsa kasvatusteadlase J. Rousseau ülestuse, millega tema, meie tsivilisatsiooni varjuküljesid valgustades, inimsoo poole pöördus? Välja kirjastidest ning tagasi looduse rüppe! Kuigi meie ei soovi, et meie tulev noorsugu linnad maataja teeks ning elajatenahkadega kaetult koobastes elaksid, siiski on meil küllalt põhjust nõnda, et Eesti noorsoo kehalise arendamise peale mitte vähem rõhku ei pandaks, kui tema vaimlise hariduse peale.

*

Igal eestlasele on veel meeles see sõjaline abi, mis meie oma naaberrahvale lätlastele andsime. Kuid seda abi on lätlased jõudnud juba unustusehõlma matta.

Kui Läti rahvas meie abi Läti pinnal mõllavate Saks- ja Vermonti-salkade ning Landeswehri vastu palus, siis saatsime oma paremad sõjaväeosad naaberrahvast väästma. Ning seda selle peale vaatamata, et strateegiline seisutord õieti jarnast uhkust meile hädamaemast lubas. Mõistagi, et meie õigustud olime kulude katmist lätlastelt nõudma, mis selle sõjalise abi läbi tekkisid. Lätlased ka ei salganud seda ning heameelega kirjutasid sellekohasele lepingule alla. Kuid nüüd?

Nüüd leidvad Läti valitsuse esitajad asjatohaseks seletada, et Läti ei leida ennast kohustud olevat neid sõjakulusid tasuda!

Ilmasõja algusel seletas Saks riigikantsler üsna külmavereliselt, et rahvusvaheline leping olla paberilipakas. Kas Läti ka sama poliitikat ajada tahab? . .

Kuid meie loodame kindlasti, et see . . ütleme, arusaamatus warsii lahendamise ning meie sõbralikku wahetorda Lätiiga rikkuda ei suuda. Seda nõuab Läti rahvalt meie paremate poegade veri, mis meie Läti iseseisvusele ohverdame ning mida ju mingi kullaga tasuda ei saa.

*

Rahvusvaheline raskuspunkt kaldub Washintonist Cannes'i, kus liiriigid Euroopa majanduse ülesehitamise küsimusi arutavad.

Esimeseks küsimuseks on Saks heategemismaksud. Mii kui teada, ei suutnud Saksamaa oma viimaseid maksusid liitlastele ära tasuda. Ta palub moratooriumi, mida Inglismaa nõus andma on. Kõhkemgi veel: ta on nõus Saksamaale ka teisi kergendusi andma, kuid nõuab sedasama ka Prantsusmaalt ja Belgialt. Inglisele on selge, et praegune olukord kogu Euroopa majanduse hukatusesks saada võib. Millest peab Saksamaa oma määratud heategemismaksud maksma? Mõistagi, oma tööstusega. Teiste sõnadega, tema peab oma tööstussaadustega terve Euroopa üle ujutama, mille tagajärjel teiste maade tööstus kängu jääma peaks. Võib olla et selle ülesandega saab walmis Saksamaa oma mabata waluuta tõttu. Kuid mis kasu on sellest Euroopale?

Prantslased aga ei taha loobuda oma nõudmistest ning nende ajakirjandus waatab üsna skeptiliselt selle konverentsi peale. Suuri lootust ei seota konverentsis, ka Berliinis, kust ka Saksadelegatsioon liitlaste palvel Cannes'i sõitis.

Liitlased kawatsewad lähemal ajal Genuas kõigi asjast huwitud riikide konverentsi koku kutsuda, ning seal Euroopa majanduse terwenemisküsimusi uuesti arutusele wõtta. Seekord — Wenemaa nõukogudeesitajate osawõittel. R.

Sündmused.

Lapselapmine.

7. jaanuaril s. a. leidis Tartu kriminaal-politsei ametnik Katoliku tän. Knorringi aiast lume seest sündinud poisilapse furnukeha. Ametniku agaral tegevusel läks weel samal päewal korda lapseema — Tartu maakonna, Uderna walla naiskodaniku Marie Jaani t. Rundsoni, 20 a. wana, üles leida.

Rundson oli 27. detsembril linna sõitnud ja sealses naistekliinikus lapse sünnitanud. Peale sünnitamist tärganud temal mõte oma last ära hukata. 3. jaanuari hommikul kella 10 ajal kirjutanud arst teda ta oma palwe peale haigemajast wälja. Siit läinud Rundson Doome peale, pannud warjulises kohas lapse enese kõrwale

pingi peale sekkli ja katnud wäetikeste suu kääga kinni, et teda ära lämmatada. Et see aga karjuda saanud, litstunud südamega ema lapsele nõnda tugewasti suu peale, et nina ja kullatagune luu sisse murdunud.

Lapselapja on wahi alla wõetud.

Rööwimine.

29. detsembril l. a. õhtul kell 8 ajal tungisid Rõmme kindluse lähedal Tallinnast sõitwa Kernu walla kordniku Julius Juhani p. Siwarit'ile kolm tundmatud kallale, kelledest üks temal käe suu peal hoidnud, kuna teine tema taskust rahatasku umbes 10.000 marga, isikutunnistuse ja hobusepassiga ära rööwitud.

Kadunud.

26. detsembril l. a. läks Luiste wallas, Teenuse külas elutsenud Kullweri sulane Karl Wiin p. Lepmann kodunt ära ning on senini kadunud.

Tuudmata furnuteha.

Seewaldi waimuhaigetemaja tagant metsast, Tallinna lähedal, leiti 3. jaanuaril tuudmata isiku furnuteha — püfirihma läbi puu külge ülespoodult. Isik on tänini kindlaks tegemata.

Wargus.

4. jaanuaril j. a. warastati rongilt Tartu ja Tam-salu jaamade wahel riigikogu liikmelt Artur Jürgensteini reisufohwer ühes asjadega kellegi tuudmata poolt. Järgmise päewal läks Rakwere jaama wanemal kordnikul Meius'el korda warast — Tartu maakonna, Rõugu walla kohanikku Aleksander Zoosepi p. Kirsi tabada. Warastud asjad leiti Tapa metsast.

Ametlik osa.

Päewakäskudest.

Politsei-peawalitsuse ülesmä:

2. jaanuaril j. a. nr. 2.

§ 1. Järjekindlalt korduwad juhtumised, kus kõitsugustele awalikkudele koosolekutele korrapidajateks komandeeritud politseiametnikud omi kohustusi niijugustel koosolekutel kas sugugi ei tunne wõi jälle ei täida. Ka on juhtumisi olnud, kus politseiülemate poolt tähtsamatele koosolekutele nooremad politseiametnikud on määratud, isegi ainult kordnikud, kuna samal ajal lihtsamatele ja

wähem tähtsamatele koosolekutele kõrgemad politseiametnikud saadetakse.

Käien politseiülematel weel kord kateooriliselt alluwa-tele ametnikkudele kindlasti ja selgesti nende kohustused awalikkudel koosolekutel äraseletada, käsitades sealjuures määrusi awalikkude koosolekute kohta (R. T. nr. 13. — 1919 a., 211/212 — 20 a. ja 12 — 1921 a.), nendest määrustest kindlasti kinnipidamist nõuda ning enamwähem tähtsamatele koosolekutele wõimalikult wanemat ja wilunuid politseiametnikka saata.

Ühmetused, kiinitused ja wabastused ameti alal.

Politsei peawalitsuse ülesmä päewakäsjuga:

Rimetatud Pärnu maakonna politsei 3. jaoskonna ülesmä ajutiseks kohustetäitjaks sama politsei Pärnu piiri-punkti ülesmä Rebane.

Kiinitud Harju maakonna politsei linnalimbruse jaoskonna ülesmäks Aleksander Maikus, Rapla jaoskonna ülesmäks Jakob Wiikmann ja Rõmme jaoskonna ülesmäks Richard Eijen, arwates 1. jaanuarist j. a.

Wabastatud ametist: härra siseministri resolutsiooniga 30. XII. 21. Narwa linna politseiülesmä abi Annus, arwates 1. jaanuarist 1922 a.

Wabastatud ametist: passiofakonna ajutised tööjõud: Paul Krause, Karoline Henny, Friedrike Rebane ja ametnikud Marie Ruusberg, Magda Fau ja Anna Leo, arwates 1. jaanuarist 1922 a.

Ringkirjadest.

Politsei-peawalitsuse ringkiri 3. jaan. j. a. nr. 7247 kõigile politseiülematele.

Juuresolewat ärakirja sõjaminiistri kirjast saates teatan, et politsei on kohustatud selles kirjas näidatud trahwide sissenõudmist täitma, nagu see Seaduste-Rõugu l. 16, j. 2, § 7-das (1910 a. wäljaanne) ette nähtud on.

Sõjaminiistri wahetkiri 21. detf. 1921 a. nr. 1474 siseministrile.

Sõjawäelikele on seadusega õigus antud distsiplinaarforras rahaliselt trahwida sõjawäelasi, kes oma distsiplinaar üleastumistega riigile kahju teinud.

Niisugused süüaluste käest sissenõudmised on wastu-waidlematad (mida ka senat mitmel korral seletas), E.

R. l. 16., j. 2., par. 15. wäljaanne 1910 a. (Riigikahjude wastu-waidlemata sissenõudmise kord), ja selle sissenõudmise täitmine lasub politsei peal, nagu see tähendatud seaduses par. 20. ette nähtud, kuid politseiwõimud keelduwad niisuguseid sõjawäelikele nõudmist täitmast, ühesdel juhtumistel põhjendades sellega, et see seadus olla maksen ainult tegelikus wäes teenivate sõjawäelaste kohta, ja piirdub ainult oma ametkonna piiwiga, teistel juhtumistel seletawad, et ilma kohuotju-feta nemad niisuguseid nõudeid ei täida.

Palun Teie korraldust, et politseiwõimudele saats tähendatud küsimuse lahendamiseks wastawad juhtnõuvid antud.

Westenurf.

Õpitud kriminaalagendile.

P. G. Woodhouse jutustus.

Tuba oli harilik prowintsiwõõrastemaja magamis-kamber, mis, nagu harilikult, hästi lihtsalt sisse seatud. Toas leibus kaks woodit, männipuust kummut, ktsas pleekinud waip ja pefulaud. Samasugune mööbel oli ka kõigis teistes tubades, mis wälja äüriti, kuid siiski oli selles toas weel midagi, mis teda teistest eraldas. Kapten John Jenner lamas põrandal selili maas ja wahtis lakke filmadega, mis enam midagi ei näinud; üks jalg oli tal imelikulwiisil teise alla keeratud ja näof oli kohutaw hirwitus.

Minut tagasi oli ta weel üsna üksi ses wäikeses toateses. Nüüd seifid läwel kaks inimest ja waatasid sisse. Kõrge ja taise politseinik oma kübarat närwilijelt käte wahel weeretades ja kõrge lõhn naisterahwas mustas kahjemas kleidis, kelle wärwita filmad furnu poole olid pööratud. Tema näof ei wõinud midagi lugeda.

See naisterahwas oli proua Picket — wõõrastemaja „Excelsior'i“ omanik. Sest ajast, kui ta politseiniku hia oli toonud, polnud ta ühtki sõnakest rääkinud. Kiirelt heitis wiimane ta peale pilgu. Ta kartis tädi Picket'i nagu kõi teisekri rannahõred. Ta alalise waimine, wärwita filmad ja karedus ajasid julgematelegi wõõrastemaja-elanikkudele hirmu peale. Tema oli kõigist tunnustatud kuninganna selles wäikeses merimeeste kottunnas.

— Nii ma teda leidfin, — pajatles proua Picket. Ta ütles seda kaunis waikselt, siiski ehmatas ta hääl politseiniku.

Ta pühtis higi otsaestiselt. Sammut tulid kuuldawale. Keegi noormees astus uksest sisse, must nahkott käes.

— Tee hommikut, proua Picket. Mis see tähendab... Suur Jumal!

Ta põlwitas furnuteha kõrwale, haaras selle käe, lastis jälle ettewaatlikult põrandale langeda ja raputas pead.

— On ta ammu juba surnud? Millal tema leidsite?

— Katskümmeid minutit tagasi — wastas naisterahwas. — Ma mõtlen, ta suri läinud ööl. Siiski ei lubanud ennast hommikut äratada, rääkis et armastab hästi wäljamagada. Nüüd on see soow tal täide läinud.

— Mis oli siis tema surma põhjuselt, herra? — küsis politseinik.

Arst heitis uuriva pilgu furnuteha peale.

— Ei saa aru — wastas see. Polnud mingisugust põhjust tal niitwisi korraga maha kukkuda. Oli tugew merikaru, keda wähemalt kahelümneks aastaks weel oleks jätkunud. Kui minult oleks küsitud, ehk seda küll alles peale järelwaatamist kindlalt wõin ütelda, ma oleks öelnud, et ta on äratihwtitud.

— Mismoodi äratihwtitud? — küsis proua Picket.

— See on kõi, mis ma teile wõin ütelda. Siin ei ole isegi klaasi, millest kihwti oleks wõinud juua; ta wõis

kihwti ka küll pillina sisse wõtta. Kuid mis põhjusel ta seda oleks teinud? Ta oli ju ikka nii lõbus wana-inimene, eks ole nii?

— Jah, herra — wastas politseinik. Siin peeti teda naljahambaks ja pillkajaks, ehk minus küll üalgi niisugust muljet ei äratanud.

— Ta on wist läinud ööl õige wana hinge heitnud, — tähendas arst. Kuid kus on kapten Müller? Nad elawad ju koos, ehk wõiks wiimane meile midagi jutustada sellest.

— Kapten Müller oli läinud ööl enda sõpradega Portsmouthis, ütles proua Picket. — Peale eilast õhtu-ööki pole ta siin olnud.

Arst filmitse tujaselt tuba.

— See mulle ei meeldi. Ei saa küll midagi aru. Kui see lugu oleks Indias sündinud, ma oleksin öelnud, et ta on madu hammustusse surnud. Elasin seal kaks aastat, ja nägin sadasid sarnaseid juhtumisi, nagu see. Imelik sündmus! . . . Kuidas wõiks inimene Sauthhemtonis rannawõõrastemajas kobraest wõi muust maofst hammustud saada? Imelik juhtumine! Kas üks oli lahti, kui te teda leidsite, proua Picket?

Proua Picket raputas eitawalt pead.

— Ma tegin uske minu käes olewa wõtmega lahti. Häädsin ja ei saanud wastust; siis sain kohe aru, et asi korraks ei ole.

— Teie ei ole siin midagi puutunud, proua? — päris politseinik. — Selles asjas ollakse nüüd õige waljud. Kui midagi iseäralikku sündinud, siis on harilikult esimene küsimine, kas te midagi puutunud ei ole.

— Kõi on nii nagu leidfin.

— Aga mis asi see põrandal tema kõrwal on?

— See on ta juupill. Ta armastas väga selle peal õhtuti mängida. Paljud elanikud ei olnud sellega rahul, kuid ma ei leidnud selles mingisugust kurja, ainult liig hilja öösel keelasin teda mängida!

Politseinikule tuli asja teine külg meele.

— See lugu heidab teie wõõrastemaja peale halwa warju, proua, — ütles ta kaastundlikult.

Picket lehitas õlgu. Kõi waitisid.

— Ma arwan, et pean minema ja seda lugu kohtunikule jutustama, — ütles arst. Ta läks wälja ja minuti aja pärast politseinik samuti. Ei olnud närwiline, kuid praegusel filmapilgul tahtis wõimalikult kaugemal olla neist pärani lahti ja klaasistunud filmadest.

Proua Picket jäi paigale ja waatas furnu peale. Mägu oli tal sama tuim, kui seni, kuid sees mäsfas. Oli esimene juhtumine wõõrastemaja awamisest saadik ja, nagu politseinik Grogan juba tähendas, ei tõsta see pangiooni kuulsust wõõraste filmis.

Mitte warandusline kahju, mis see lugu wõis sünnitada, ei pannud proua Picket'i mõtlema. Ta oleks

juba ammu wabalt ja rahulikult oma kogutud warandusest elada wõinud. Oli rikkam, kui keegi ta tuttawatest wõis aimata. Kapten Henner'i surm oli aga must plekk, mis warju wõdrastemaja kuulsuse peale heitis, see pani wanatest mõtlema. Wõdrastemaja oli ta elu. Mitu aastat tagasi asutas selle maja, millest kiidutõmu terwes ilmas laiali läks.

Peab üttelema, wõdrastemaja kuulsus oli sarnane, et see saladusline surm talle palju juure panna ega ära wõtta poleks wõinud, kuid tädi Picket ei rahustunud sarnaste mõtetega. Ta kõigewalufamat kohta oli sellega puudutatud. Picket'ide nimi oli alati puhast olnud, nüüd oli see puhast kadunud. Niifugune oli proua Picket'i lõpuarwe. Ta heitis karmi pilgu surmuhale.

II

Salakuulajate-agendi Paul Snider'i kontor New Orsford'i tänawal oli 5—6 aasta jooksul wäikesest toakesest suureks lohkiks muutunud, poleeritud mööbli, plögisewate kirjutusmasinate ja muude edenemistundemärkidega.

Herra Snider oli parajasti ühe uue töö jaanud. Ta leidis, et asi wäga tähtis ei ole; wiimasel ajal wõttis ta ainult tähtsaid ja suuri ettemõtteid vastu. Maks, mis talle pakuti, paistis ta liig wäike tema niidisel hiilge-seifutorraal. Siiski näis see asi huwi pakkawat Snider helistata ja palus ifand Aks'i kutsuda.

Aks oli noormees, kes herra Snider'i humitas ja kes ta palju nalja tegi oma lõpmata enesepealeloomisega. Ta astus salakuulajaks peale lähist tutwust Pinkerton'idega ja ei pidanud saladuseks, et Londoni agentide programmi põhjalikult kawatseb muuta, leides, et töö Inglise agentuurides liig pikaldane. Herra Snider ja tema abilised aga leidsid, et tööedu peapõhi töö ja teraw

mõistus on. Hiilgaw salakuulaja polnud ta ilalgi olnud.

Töö tagajärjed tõendasid tema metoobi, kuid ta nägi, et noorherra Aks teda wanaks tuimpeaks peab, talle muinasjutuliselt weab.

Herra Snider otustas seda tööd anda Aks'i kätte peaaeglikult sellepärast, et harjumatus siin kahju tuua ei wõinud, aga arusaaja pea, nagu Aks enda kohta arwas, wõis ootamata head lõppu tuua.

Weel oli üks põhjus herra Snider'il just Aks'i sets walida. Ta teadis ette, et see asjaajamine lõppude lõpuks Aks'i iseteadwuse murrab. Kui ettemõte forda ei lähe, siis toob see agentuurile küll wäikest kahju, mõnele aga suurt kasu.

Aks läks lahti ja Aks astus kiirelt sisse. Kõik mis ta tegi oli nagu sunnitud, osalt, et ta looduse poolt närwilik oli, osalt uhluse pärast.

— Olge head istuge, herra Aks, mul on wäike töö teie jaoks.

Aks wajus tugitooli, kui leopard, ja koostas sõrmeotsjad. Kiirelt nuogutas ta peaga. Aks tema armsamatest poosidest oli karm ja rahulik wälja näha.

— Ma paluks teid selle aadressi järele minna, — Snider ulatas ümbritu, — ja hästi kõik tähele panna. See on Southemptoni merimeeste wõdrastemaja aadress. Te teate seda asutust? Seal elawad wäljateeninud meriohwitserid jt. Kõik on wäga korralik. Siialgi ei ole seal weel sarnast asja juhtunud.

(Järgneb.)

Wäljaandja: Toimetuskommisjon.

Wasutataw toimetaja: R. Reinberg.

Kuulutused.

**Tunnistatakse maksuwjetaks laduma-
läinud isikutunnistused järgmistele nimede
peale:**

Bach, Hindrek Kaarli p., wälja antud Tallinna pol. 5. jsk. ül. 1920 a. (1466)

Bonifatowa, Taisja Christofori t., wälja antud Tallinna pol. 1. jsk. ül. poolt, nr. 115. (1467)

Sommermann, Triino Jaani t., wälja antud Tallinna pol. 5. jsk. ül. 1920 a. (1468)

Belt, Mary Andreje t., wälja antud Tallinna pol. 1. jsk. ül. poolt nr. 10116a. (1469)

Sommer, Julius Toomase p., wälja antud Tallinna pol. 3. jsk. ül. poolt, nr. 10329. (1584)

Ruusmann, Tiina Jaani t., wälja antud Tall. pol. 3. jsk. ül. poolt, nr. 6998. (1585)

Altmark, Alfred Ghili p., wälja antud Tall. pol. 3. jaostonna ül. poolt, nr. 4128. (1586)

Kest, Eduard Jakobi p. (5910)

Mork, Jüri Jüri p., wälja antud Tallinna l. pol. ülema poolt. (1582)

Weelmann, Alice Mardi t., wälja antud Tallinna pol. 1. jsk. ül. poolt. (1581)

Luienberg, Walfried Jüri p., wälja antud Tartu linna pol. 3. jsk. ül. nr. 10930.

Seljamaa, Alma Jaani t., wälja antud Rapla wallawalitsusest nr. 255. (2074)

Wait, Ewelina Jaani t., wälja antud Ratwere wallawalitsusest 16. detf. 1919 a. nr. 227. (4713)

Kartau, Nikolai Mihkli p., wälja antud rdt. pol. 6. jsk. ülema poolt.

Plum, Adam Jaani p., wälja antud Abja wallawalitsusest 9. detf. 1919 a. nr. 866.

Teern, Jaan Karli p., wälja antud Tallinna pol. 2. jsk. ül. poolt nr. 154. (1647)

Tiibus, Aleksander. (5802)

Pallusson, Gustaw Jaani p., wäljaantud

Bao wallawalitsusest 29. juunil 1920 a. nr. 1128. (4759)
Pill, Aleksei Hansu p., wälja antud Tallinna pol. ülema poolt. (1580)
Puust, Kaarel Hansu p., wälja antud Rakweli linna politseist 9 jaan. 1920. nr. 3728. (4474.)
Westioja, Jüri Hansu p., wälja antud Lustiwere wallawalitsusest. (1811.)
Gutmann, August Jakobi p., wälja antud Tallinna pol. ülema poolt, nr. 3691. (1590.)
Kirkmann, Amalie Hansu t., wälja antud Kaisma wallawalitsusest. (1589.)
Silda, Olga Hansu t., wälja antud Jäärja wallawalitsusest 14. detf. 1919 a. nr. 187.
Maurer, Eduard Joh. p., wälja antud Tallinna pol. 4. jsk. (5918)
Piiwamees, Eduard Hendriku p., wälja antud Tall. pol. 5. jsk. ülema poolt nr. 3147. (1477)
Laas, Elise Mihkli t., wälja antud Tall. 5. jsk. ül. poolt nr. 7170. (1478)
Lutter, Erika Emili t., wälja antud Tall. l. pol. 5. jsk. ülema poolt nr. 11450. (1485)
Giljarowski, Eugen Feodoši p., wälja antud Tall. l. pol. 5. jsk. ül. poolt nr. 11213. (1486)
Rindberg, Juulie, wälja antud Tall. l. pol. 5. jsk. ülema poolt, nr. 2876 (1489)
Düüna, Juuli Jüri t., wälja antud Järwalandi wallawalitsusest 20. detf. 1919 a. nr. 180. (4929)
Koosenblatt, Juuli, wälja antud Jäärja wallawalitsusest 19. märts. 1919 a. nr. 614.
Mihailow, Gerasim, wälja antud Tall. p. 4. jsk. 20. nov. 1921 a. (5914)
Järwe, Ida Otto t., wälja antud Tartu p. 2. jsk. ül. nr. 14833. (2680)
Urm, Peeter Kristjani p., wälja antud Tartu pol. 2. jsk. ül. poolt, nr. 3493. (2682)
Paats, Ewald, Peetri p., wälja antud Tartu pol. 2. jsk. ül. poolt, nr. 6462. (2687)
Koort, Helene Jaani t., wälja antud Tartu l. pol. 2. jsk. ül. poolt, nr. 11482. (2685)
Mokrik, Johann, Jaani p., wälja antud Tartu raudteepol. ül. nr. 4282. (2681)
Anilane, Selma Kristjani t., wälja antud Kuigatši wallawalitsusest, nr. 699. (2688)
Madi, Alide Jüri t., wälja antud Tartu p. 2. jsk. ül. poolt nr. 0678. (2683)
Raudjapp, Rudolf Jaani p., wälja antud Tartu pol. 2. jsk. ül. poolt nr. 16864. (2684)
Konk, Alide Jaani t., wälja antud Tartu p. 2. jsk. ül. poolt nr. 9400. (2686)
Peelkaja, Minna Mihkli t., wälja antud Tall. pol. 4. jsk. 6. jaan. 1922 a. nr. 15471. (5921)

Kiin Adele-Alwiine Juhani t., wälja antud Tartu l. pol. 3. jsk. ül. poolt, 1. detf. 1919 a. nr. 1844.
Hermann, Helene Georgi t., wälja antud Tallinna l. p. 2. jsk. 8. detf. 1921 a. (6154)
Wajari, Gustav Siimu p., wälja antud Tall. pol. 3. jsk. nr. 4570. (6153)
Priimann, Artur Juhani p., wälja antud Tall. pol. 2. jsk. 15. sept. 1920 a. nr. 10843. (6152)
Kello, Olga Kaarli t., wälja antud Erra wallawalitsusest 1921 a. nr. 512. (5925)
Sergejew, Nikolai Kirilli p., wälja antud Tallinna pol. 4. jsk. ülema poolt augusti-kuul 1921 a. (5924)

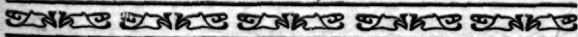
Tunnistatakse maksuwetataks kadumaläinud :

Saart, Kristjan Jaani p. isikutunnistus, wälja antud Taali wallawalitsusest nr. 220 ja sõjawäest wabastuje tunnistus, wälja antud 5. jalawäepolgu ülema poolt, 27. apr. 1920 a. nr. 5435.
Wahht, Wictor Jakobi p. sõjawäest wabastuje tunnistus, wälja antud 1 polgu ülema poolt 19. aug. 1921 a. nr. 14469. (4487)
Woit, Arwed Jakobi p. isikutunnistus, wälja antud Väti saatkonnast 1921. a. (5927)

Tallinna linna politsei 3. jsk. ülem kuulutab, et 19. jaanuaril 1922 a. kell 10 hommikul müüakse 1921. a. puhtakasumaksu katteks S. Tartu t. № 67-b

oksjoni teel

Jaan PRAKSEN'i liikuw warandus, mis seisab koos: 1 seinapeeglist, 1 plüüssohwast, 2 plüüstoolist, 1 lepuuust kapist, 1 willasest ülikonnast, 1 gummi wihmakuuest, 1 käsi õmblusmasinast, 1 suwipalitud, 1 balalaikast ja 1 mandoliinest, kokku hinnatud 17.500 mrk. peale. Müüdawat warandust wõib näha oksjonipäewal enne müümist. Müük algab hinnatud hinnast. 1593

1921. a., 10. nov. omandas pettufeteel tundmata isik E. Klaosson'ilt Sõgema laadal

kõrwi mära,

10 a. wana, 2 arj. kõrge, lõigatud lakaga, ühes kaarepere wallawalitsusest antud nr. 373 all hobusepassiga. Palun lähendatud hobuse ostmist peitja kindlakstegevamiseks. Leidmisel teatada Kaarepere walla pol. raiooniülemale — üle Kaarepere.

25. jaan. kell 11 e. l. saab Kanna wallas Jantsu talus Jaan Liisa p. Park'i päralt olev üks

kahe-hobuse raud-ader

mis 1000 marga peale on hinnatud, enam-pakkumise teel otsekohe väljamaksetava raha eest ära müüdnud, 1920. a. tulumaksu tasuks 526 m. 50 penni suuruses.

Müüdaw warandus on sealsamas oksjonipäewal näha.

Tartu maak. 3. jaosk. ülem S a r a p.

Teadaanne.

Teatan, et mina, Johannes Jüri poeg Kõst, oma lahusolewa naise — Marie Kõst'i, sünd. Schwartz'i — wõlgade eest ei wastuta. 5926

Kõigeparemini ja kõigeodavamalt ostate teie kõiksugu häid

JAHIPÜSSA,

automaat püstolid ja jahikraami. Püssikauplus **Alex. Passup.** Pikkjalg-nr. 6, Tallinnas. 5928

0083	<p>Tartu aiawiljaühisuse WEINID müügil TH. KAARMANNI kaupluses. Raatuse plats nr. 8.</p>	0083
------	--	------

<p>Belgia FN. Browningud ja püssid on kohale jõudnud. F. FREYBACH. Niguliste tän. 11. Kõnetr. 15-30. 6034</p>

KESKKÜTE, VENTILATSIOON, WEESISSESEADED, KAAANALISATSIOON,

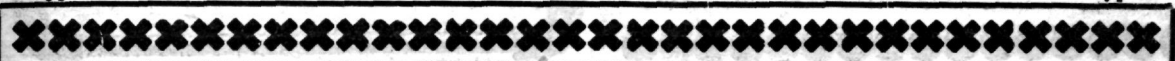
gaasiwalgustus, weewärgid, supelussisseaded, puurkaewud ja pumpade sisseaded, keeduköögid, kae- ja auru-pesuköögid, desinfektsioon ja sterelisatsioon. Samuti tehakse kõiksugu parandustöid.

Müügi-jaoskond soowitab:

torusid, pumpasid, kraanisid ja ülalnimetud sisseadete jaoks tarwisminewaid üksikuid jagusid.

Aktsiaselts K. SIEGEL

TALLINNA osakond --- Lai tän. 27.

KAUBAMAJA

Hermann REIWAS Tallinnas

Maakri tän. № 2, oma majas

soovitab suures väljavalikus kõiksugu

riide- ja pudukaupa

suurel ja väiksel mõõdul (en gros & en detail)

ajakohaste hindadega.

1575

Räpina paberivabriku kontor

Tartus, Põiktään. nr. 6

Soovitab kõigeodavamate vabrikuhindadega kõitfugu

kantselei-tarbeaineid

nii kui: kirjutus- ja kuivatuspaberit, aktifaanefid, laua-
kartongi, pliiatsid, fulgesid, tinti jne. Usutuste. Kes telli-
wad 1000 marga ja suurema summa eest, saab hinna-
alandus tehtud ja kaup postiga ehk raudteega ära saa-
detud. Tellimisi võtavad vastu suusõnaliselt ehk kir-
jalikult ka kontori osakonnad:

Tallinnas — Viru tän. nr. 7, 1. 3

Pärnus — Riia tän. nr. 56

Tartus — Nueturu tän. nr. 15 5956

N. Raist ja Ko.

Riide-, naha-, saapa- ja pudukauplus
soovitab alati suures väljavalikus iga-
suguseid kaupafid.

Pärnus, Riitli tän. 28. Telefon 110

959 Turu ääres 1 ja 2. „ 143

Wiljandi likööri- ja weini-
walmistamise osaühisuse ko-
— dumaa loomulikkudest —

marja- ja puuwiljamahladest
walmistatud

LIKÖÖRID, NAPSID ja
WEINID,

on kõige kosutavamad ja on
kõigis kodumaalinnade resto-
raanidest ja kauplustest saada

Tarvitajad!

Nõudke ainult Wiljandi puhta
suhkru ja marjamahlaga wal-
— mistatud jooke —

WABRIKU LADU,

WILJANDIS, Lossi tän. 12

Telefon nr. 89 3929

Tallinna üleriiklisel väljandusel I. ahinnaga kroonitud

Tallinna üleriiklisel väljandusel I. ahinnaga kroonitud

Eestimaa Tööstuse ja Kaubanduse Pank

Aksia Selts.

Peakontor **TALLINNAS.**

Jaoskonnad: Tartus, Narwas, Pärnus ja Walgas.

Agentuur: Haapsalus.

Telegrammide aadress: INDUSTRIEBANK.

Aksia-kapitaal ja reserwid

Emk. 95.000.000.—

6030

Pank toimetab kõiksugu pangaoperatsioone sise- ja väljamaal.

Et inimest ilusta koht
waid
inimene ilustab kohta!

Aksiaselts „Laserme“
Tallinna wabrikus töötawad
kõik tähtsamad ja kauaaegsed
kaastöölised Peterburi
„Laserme“ wabrikust.
Nemad on ära kasutanud
kõiki omi teadmisi ja koge-
musi Aksiaselts „Laserme“
paberosside

N° 6

walmistamiseks ennesõjaaeg-
ses headuses.

1638

Esimene Tallinna
GUMMI- JA METALLTEMPLITE
tööstus

„PERFECT“

Asutatud 1893 a.

Nunne tän. 8. Tallinnas.

IIII

Walmistab igasugu gummi-
ja metalltemplid, graweerimise ja metallipressimise
töid kiirelt ja wõistlemata
hindadega. ::

Asjatundliku ja korraliku töö eest
6032 wastutus.

G. F. Beljagin'i

KAUBANDUSEKONTOR

TALLINNAS,

Suurturg № 1, teisel korral (Scheeli panga wastas) Kõnetr. 481.

Soowitab ladust: Suhkrut, I sort, kristall,
Ameerika nisupüüli,
Manna ja teed.

6028

6028

B. GOLDMANN

TALLINN
Wiruäärava puiestee 13

PUDUKAUBA LADU

1573

Wenn. LEPP

TARTU, Kaubahoow nr. 2

Moodi-, pudu-, ja pesuäri

Alaliselt kõigeuamad ja paremad
hooaja-kaubad oma- ja väljamaa
tööstuse alalt.

KALOSSID

Hinnad wõistlemata odawad. Jällemüü-
jatele hinnaalandus. 5955

Graafilise ühingu „KIRI“ trükk, Tallinnas.

Wiljandi

Linawabrik

wõtab igal ajal rahvalt linu ja takku
ümbertöötamiseks wastu, töö korralik ja kiire.
Wabrikul on järgmised wastuwõtmiskohad.

Tallinnas: L. Kossov,
" A. Laamann,

" "Estla"

Tartus: J. Ilwes,
R. Berg,

Walgas: Ühijus „Roit“,

Paides: A. Ahlmann,

Pärnus: A. Kööfel,

Keawas: J. Kallman,

Rehtnas: Kleemann,

Kohilas: J. Keskler,

Tapal: J. Lasfur,

Mõisakülas: E. Sawa,

Antslas: Raag,

Wõrus: Wõru linawabrik,

Jõgewal: J. Ilwes,

Sanglas: P. Pääne,

Püskis: J. Hintsobw.

Taageperas: S. Tomberg,

Wohastus: A. Wironow,

Elwas: M. Margus,

Karksi-Nuijal: J. Võhmus,

Türiil: Tarwitajateühijus,

Suure-Jaanis: Majand.-üh.

Kilingi-Nõmmes: J. Mikolat,

Wõhmas: A. Wõja,

Rehras: J. Jofepoh,

Kaplas: Kaubatarw.-ühijus,

Ambla-Urawete: E. Saks.

**Wabrik ostab linakaswatajatelt
oma hoonis alati häid linnu
ajakohase päewahinnaga.**

3930